

Beslut

---

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Mårdensskolan i Örkelljunga kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Mårdenskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetsätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Mårdenskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt leder och styr det pedagogiska arbetet på skolan utifrån en bred uppföljning och analys av resultat och undervisningens genomförande.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn vidtar ändamålsenliga åtgärder för att förbättra elevers trygghet på skolan.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i låg utsträckning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn leder lärarnas arbete med bedömning och följer upp att lärarna regelbundet diskuterar och kvalitetssäkrar bedömning och betygssättning samt använder olika metoder i arbetet. Att rektorn vidare analyserar avvikelser i omdömen och betyg inom och mellan ämnen och elevgrupper samt i förhållande till de nationella proven i syfte att undersöka om dessa är motiverade eller inte.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **2 november 2023** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2023:862) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Skolinspektionens motivering till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn till viss del skapar sig en nulägesbild av skolan genom att följa upp kunskapsresultaten och i vissa delar undervisningens genomförande. Granskningen visar vidare att rektorn fördelar och omfördelar resurser vid behov samt vidtar vissa relevanta utvecklingsåtgärder, men att dessa till viss del saknar en tydlig koppling till skolans uppföljning och analys. Granskningen visar också att rektorn inte ger en tydlig ledning i hur det pedagogiska arbetet på skolan ska bedrivas och inte på ett systematiskt sätt följer upp om lärandet i kollegiet ger avtryck i undervisningen. Granskningen visar emellertid att rektorn ser till att skolans arbetsrutiner är tydliga och att obehöriga lärare ges en introduktion. Slutligen visar granskningen att rektorn inte ger lärarna en tydlig ledning i hur skolans jämställdhetsarbete ska bedrivas.

Uppföljning, analys och förbättringsåtgärder

Granskningen visar att rektorn till viss del skapar sig en nulägesbild av skolan genom att följa upp kunskapsresultaten och i vissa delar undervisningens genomförande. Av inkommen dokumentation och av intervjuerna med rektorn, elevhälsan och lärarna framgår att rektorn följer upp och analyserar kunskapsresultaten med lärarna och elevhälsan varje termin och vid dessa tillfällen diskuterar undervisningens genomförande. Det framgår dock att rektorn inte följer upp undervisningens genomförande på ett systematiskt sätt. Rektor beskriver visserligen att hen har avstämningar med lärarna, förstelärarna elevhälsan och elevrådet samt rör sig runt i verksamheten för att få inblick i klassrum och korridorer, men att uppföljningen oftast är situationsbaserad och inte inriktad mot att systematiskt inhämta information om undervisningen. Det framgår vidare av intervjun med rektorn att hen inte tydligt analyserat möjliga orsaker

till skillnader och variationer vad gäller kunskaps- och värdegrundsresultat i relation till undervisningens kvalitet och genomförande. Exempelvis säger rektorn att hen uppmärksammat vissa skillnader mellan pojkars och flickors resultat men ännu inte analyserat resultaten vidare samt att hen inte följt upp hur utvecklingsinsatser som gjorts, exempelvis fortbildning för lärarna för att utveckla matematikundervisningen, påverkat undervisningen. Det framgår vidare att rektor inte har en tydlig helhetsbild av undervisningen när det gäller exempelvis hur lärare strukturerar sin undervisning eller utmanar elever som kommit olika långt i sin kunskapsutveckling. Rektor har för avsikt att, med start under vårterminen, tillsammans med förstelärarna göra minst en observation i veckan och i ett nästa steg skapa en organisation för att lärarna ska genomföra lektionsbesök hos varandra.

Granskningen visar att rektorn fördelar och omfördelar resurser vid behov samt vidtar vissa utvecklingsåtgärder, men att dessa till viss del saknar en tydlig koppling till skolans uppföljning och analys. Det framgår av intervjuerna med rektorn och den pedagogiska personalen att resursfördelningen inför varje läsår utgår från den samlade bilden av skolans resultat och förutsättningar och förändras om det uppstår behov. Exempelvis har rektorn satt in stödinsatser kopplade till läsning till enskilda elever utifrån de behov som uppmärksammats i samband med screening. Rektor har även, med utgångspunkt i bland annat pedagogiska utredningar, fördelat assistenter för att stötta undervisningen på grupp- och individnivå. Rektor har en löpande dialog med förstelärarna om vilka behov som finns och elevhälsoteamets möten är ett viktigt underlag för resursfördelningen. Det framgår emellertid av inkommen dokumentation och intervju med rektorn att två av de prioriterade förbättringsåtgärderna som skolan arbetar med just nu är kompetensutveckling för lärarna inom genrepedagogik och arbete enligt en av modulerna i Skolverkets material för matematikdidaktik. Av inkommen dokumentation samt intervjuerna framgår att dessa insatser efterfrågats av lärarna men att rektorn inte tydligt kan redogöra för kopplingen till skolans behov baserat på uppföljning och analys. Rektor hänvisar istället till att utbildningen i genrepedagogik varit omtyckt på en annan skola i kommunen och att det finns generella utvecklingsbehov vad gäller matematikundervisningen på skolan och nationellt. Det är inte heller tydligt vilken effekt som utvecklingsåtgärderna förväntas få i undervisningen eller hur rektorn följer upp arbetet. Utöver dessa förbättringsåtgärder har skolan även prioriterat att utveckla värdegrundsarbetet utifrån skolans så kallade GRETA-modell som beskrivs närmare längre fram i beslutet. Även för detta utvecklingsarbete saknar rektorn en tydlig plan för hur hen ska följa upp och utvärdera arbetet.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn inte ger en tydlig ledning i hur det pedagogiska arbetet på skolan ska bedrivas och inte på ett systematiskt sätt följer upp om lärandet i kollegiet ger avtryck i undervisningen. Det framgår av intervjuer med rektorn, lärarna och elevhälsan att den tid som regelbundet finns avsatt till kollegialt lärande och samverkan kring undervisningen framförallt är de veckovisa mötena i arbetslagen. Det framgår dock att arbetslagsmötena inte utvecklats på ett sådant sätt att lärarna systematiskt samverkar kring att utveckla undervisningen. Lärarna berättar att tiden för samplanering och sambedömning är begränsad och att de på eget initiativ ibland hittar tid utöver mötestiden för att samverka kring undervisningen vad gäller planering och bedömning, men att det finns vissa svårigheter att hitta gemensamma tider. Utöver mötestid i arbetslagen finns tid för kollegialt lärande och samverkan i samband med kompetensutvecklingsdagar ett par dagar om året samt i samband med de fortbildningstillfällena i genrep pedagogik som de flesta lärarna deltar i. Elevhälsoteamet leds av rektor tillsammans med specialpedagog och lärarna deltar vid behov på elevhälsoteamets möten för att diskutera hur undervisningen kan anpassas utifrån eleverna. Även om rektor i viss utsträckning avsatt tid för lärarna att samverka framgår att rektor inte tydligt leder och organiserar för den kollegiala samverkan vid dessa tillfällen eller följer upp om det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen.

Granskningen visar vidare att rektorn ser till att skolans arbetsrutiner är tydliga och att obehöriga lärare ges en introduktion. Enligt intervjuerna framgår att arbetslagsträffarna används för att få en samstämmighet i de gemensamma arbetsätt och rutiner som gäller på skolan och att dessa strukturer regelbundet tas upp så att nya medarbetare får kännedom om dem. Skolan har bland annat gemensamma strukturer kring hur de upprättar pedagogiska planeringar, fördelar det centrala innehållet mellan årskurser samt via skolans digitala lärplattform lägger ut läxor och veckobrev till elever och vårdnadshavare. Nyanställda och obehöriga lärare ges introduktion om hur arbetet på skolan fungerar och skolans förstelärare har ett särskilt uppdrag att stötta och introducera kring gemensamma arbetsätt på skolan. Rektorn har organiserat för att obehöriga lärare samverkar med och får stöd av legitimerade kollegor samt av rektor själv. Rektor arbetar också för att lärare ska komplettera sin behörighet genom fortbildning samt vid behov fördela om resurser för att stötta obehöriga.

Jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn inte ger lärarna en tydlig ledning i hur skolans jämställdhetsarbete ska bedrivas. Av inkommen dokumentation samt i intervjuer med rektor, lärarna och elevhälsopersonalen framgår att rektorn inte leder något medvetet

och systematiskt jämställdhetsarbete på skolan i syfte att se till att flickor och pojkar ges samma förutsättningar i utbildningen. Det förs inte heller gemensamma diskussioner eller finns någon plan för hur man på skolan ska arbeta med jämställdhet. Det framgår emellertid vissa exempel på hur flera lärare för diskussioner kring könsnormer med eleverna inom ramen för sitt ämne eller inom ramen för skolans gemensamma värdegrundsarbete enligt GRETA-modellen. Rektor säger att hen i skolans tidigare uppföljning och analys inte jämfört resultaten utifrån kön och därmed inte identifierat skillnader som lett vidare till något gemensamt jämställdhetsarbete på skolan. Rektor beskriver dock att hen inför Skolinspektionens granskning sett vissa resultatskillnader utifrån kön i skolans statistik för de senaste läsåren, men att skolan ännu inte analyserat dessa vidare.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt leder och styr det pedagogiska arbetet på skolan utifrån en bred uppföljning och analys av resultat och undervisningens genomförande.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn inte ger en tydlig ledning i hur det pedagogiska arbetet på skolan ska bedrivas och inte på ett systematiskt sätt följer upp utvecklingsinsatser och om lärandet i kollegiet ger avtryck i undervisningen.

I enlighet med 2 kap. 9 § skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektor ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. I enlighet med 4 kap. 4 § skollagen ska rektorn systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att verksamheten ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas.¹ Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret

---

¹ Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag - Varje skolas utveckling

för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna. Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen².

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn organiserar för att ge en tydlig ledning i hur det pedagogiska arbetet på skolan ska bedrivas. Rektorn behöver utveckla metoder för att ta reda på hur undervisningen genomförs. Det kan exempelvis genomföras genom att rektorn på ett strukturerat sätt genomför lektionsobservationer och/eller på ett strukturerat sätt ställer frågor kring undervisningen på medarbetarsamtal eller i andra möten eller samtal med skolans personal och elever. De uppgifter om undervisningens genomförande, elevernas resultat och förutsättningar för genomförande som inhämtats i uppföljningen behöver analyseras. Med utgångspunkt i orsaksanalysen behöver rektorn besluta om och genomföra utvecklingsåtgärder. Dessa insatser ska ta sikte på att höja elevernas måluppfyllelse och höja undervisningens kvalitet. Att utgå ifrån orsaksanalysen innebär att insatserna är behovsanpassade för skolans verksamhet. Som en del av kvalitetsarbetet behöver rektorn också utveckla metoder för att följa upp om de skolförbättrande åtgärder som rektorn tidigare fattat beslut om fått avsedd effekt. Rektorn behöver ha en helhetssyn kring skolans utvecklingsarbete samt säkerställa att lärarna kontinuerligt avsätter gemensam utvecklingstid och att det är elevernas utveckling som är i fokus vid dessa möten. Det behöver utvecklas tydliga mötesstrukturer med innehåll som fokuserar på att förbättra undervisningspraktikerna för skolans alla lärare samt möjligheter för lärare och elevhälsa att samverka.

---

² Lgr22, 2.8 Rektors ansvar

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Skolinspektionens motivering till bedömningen är följande: Granskningen visar att undervisningen är strukturerad på ett sätt som gör att lektionerna har ett sammanhängande upplägg där syfte och mål tydliggörs. Undervisningen är varierad och lärarna ger eleverna stöd så att de förstår uppgifterna och kan bibehålla sitt engagemang. Vidare arbetar lärarna medvetet för att stärka elevernas motivation och självförtroende. Granskningen visar även att undervisningen är anpassad för att stimulera och utmana eleverna efter deras förutsättningar och behov. Eleverna får möjlighet att på olika sätt reflektera utan ett givet svar och över sitt eget lärande. Vidare visar granskningen att lärarna använder olika metoder för att planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna samt att lärarna låter elevernas synpunkter påverka undervisningens genomförande.

Målfokus, variation och lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen är strukturerad på ett sätt som gör att lektionerna har ett sammanhängande upplägg där mål och syfte tydliggörs. Av det sammantagna underlaget framgår att undervisningen har en tydlig struktur och lektioner i olika ämnen och klasser har liknande uppstart och avslut. Av intervju med lärarna och lektionsobservationerna framgår att lektionerna inleds med att läraren håller en genomgång och berättar vad eleverna ska göra under lektionen samt hur det knyter an till aktuellt arbetsområde och det eleverna tidigare arbetat med inom ämnet. Lektionsinnehållet visas på de flesta lektionerna även på tavlan. På fyra av de sex observerade lektionerna tydliggör läraren också vad som är syftet med lektionens innehåll kopplat till läroplanen och i lärarintervjuerna uppger lärarna att de särskilt tydliggör undervisningens syfte i början av ett nytt arbetsområde och återkommer till det kontinuerligt under arbetets gång.

Granskningen visar vidare att undervisningen är varierad och att lärarna ger eleverna stöd så att de förstår uppgifterna och kan bibehålla sitt engagemang. Det framgår av intervjuerna med lärarna och eleverna samt lektionsobservationerna att lärarna varierar undervisningen. Exempelvis arbetar lärarna medvetet för att se till att lektionerna innehåller olika moment såsom lärarledd genomgång och enskilt eller parvis arbete med uppgifter och praktiska övningar. De intervjuade eleverna säger att de får arbeta på olika sätt och med olika saker under lektionerna samt att lärarna hjälper dem att komma vidare med uppgifterna. Lärarna beskriver att de stöttar eleverna i skolarbetet genom att till exempel ställa vägledande frågor, hjälpa dem att hitta strategier för hur de kan komma vidare med uppgifter samt direkt efter genomgångarna eller när elever fastar med uppgifter sitta enskilt med dem för att förtydliga instruktioner och förklara. Under de observerade lektionerna när eleverna arbetar med uppgifter går lärarna runt till både elever som räcker upp handen och till elever som inte gör det för att svara på elevernas frågor och ställa följdfrågor om hur eleverna tänker eller ge tips och stöd på hur de kan komma vidare.

Stimulans och utmaningar

Granskningen visar att lärarna arbetar medvetet för att stärka elevernas motivation och självförtroende. Av intervjuer med lärare, elevhälsa och elever framgår att lärarna arbetar på flera sätt med att uppmuntra eleverna och stärka deras tro på att de kan lära sig och utvecklas. Exempelvis arbetar lärarna kontinuerligt med att ge eleverna återkoppling och visa på elevernas utveckling i olika ämnen genom att kronologiskt sammanställa portfolio av deras texter och arbeten som de sedan går igenom tillsammans med eleverna. Vidare beskriver lärarna att de försöker stärka elevernas motivation genom att själva ha en positiv inställning till elevernas förmåga och vid behov ha enskilda samtal med elever för att visa att de bryr sig och få dem att känna sig sedda. Under de observerade lektionerna ger läraren löpande positiv bekräftelse till eleverna när de svarar på frågor från läraren eller när eleverna kommer vidare i arbetsuppgifterna.

Granskningen visar vidare att undervisningen är anpassad för att stimulera och utmana eleverna efter deras förutsättningar och behov. Det framgår av intervjuer med lärarna, elevhälsan och rektorn att lärarna differentierar undervisningen genom att se till att det finns olika nivåer i arbetsuppgifterna som utmanar eleverna där de befinner sig. I intervjuerna framgår förvisso att enskilda lärare uppfattar det svårare att utmana de elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling, men att detta lyfts på elevhälsoteamets möten där lärare kan få vägledning i hur undervisningen kan anpassas. Lärarna beskriver också att den pågående kompetensutvecklingsinsatsen inom genrepedagogik ger ytterligare verktyg i att anpassa och jobba på olika nivåer i undervisningen.

Lärarna ger exempel på hur elever som snabbt blir klara med uppgifter får gå vidare med svårare extrauppgifter eller uppgifter av problemlösande karaktär samt får mer avancerade checklistor att använda för att öka kvaliteten på sina texter. Lärarna ger också exempel på hur de låter eleverna arbeta med uppgifter som kan genomföras med varierande komplexitet samt organiserar undervisningen i stationer där eleverna kan arbeta på olika nivåer. På fem av de sex observerade lektionerna arbetar eleverna med uppgifter som är lika för alla, men som i flera fall kan genomföras med olika svårighetsgrad. På en av lektionerna arbetar eleverna med olika repetitionsuppgifter beroende på vad de behöver öva mer på och de elever som snabbt blir klara har möjlighet att arbeta med fördjupningsuppgifter.

Elevernas delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Granskningen visar att lärare använder olika metoder för att ge eleverna möjlighet att reflektera utan ett givet svar och över sitt eget lärande. I intervjuerna och på lektionsobservationerna framkommer flera exempel på hur lärarna arbetar för att ge eleverna möjlighet att reflektera och få syn på sitt eget lärande. Lärare beskriver att de efter enskilda lektionen, i slutet på dagen eller efter avslutat arbetsområde ger eleverna möjlighet att reflektera enskilt och tillsammans utifrån exempelvis vad de lärt sig, vad de tycker varit bra och hur samarbetet mellan elever fungerat. Lärare ger också exempel på hur de låter elever läsa varandras texter för att ge och ta emot återkoppling och få syn på sitt eget lärande. Av intervjuerna med lärare samt de observerade lektionerna framgår att undervisningen innehåller övningar som kan lösas på olika sätt samt resonera utifrån frågeställningar utan givet svar och över sitt eget lärande. Exempelvis får eleverna under en av de observerade lektionerna ta ut egna stödord från en faktatext och utifrån dessa skriva egna texter som beskriver hur husen såg ut på stenåldern. På en annan lektion arbetar eleverna med text, bild och olika material för att göra affischer som visar vad man ska göra när brandlarmet går. Tre av de observerade lektionerna avslutas med att läraren ställer frågor till eleverna om lektionsarbetet och eleverna reflekterar då över sitt eget arbete och tar del av varandras reflektioner. Utöver de reflektionsmöjligheter som ges i olika undervisningssituationer lyfts även utvecklingssamtalen som ett tillfälle då eleverna reflekterar över sitt lärande och vad de vill fördjupa sig inom. Lärarna beskriver hur de använder elevarbeten, bedömningsstöden och screeningstester som utgångspunkt för att visa på elevernas utveckling under samtalen.

Vidare visar granskningen att lärarna använder olika metoder för att planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna samt att lärarna låter elevernas synpunkter påverka undervisningens genomförande. Av intervjuerna med lärarna och

elevhälsan framgår att eleverna görs delaktiga bland annat genom att de får välja mellan olika arbetsuppgifter, svårighetsgrad, examinationsformer och arbetssätt. Exempelvis framgår att lärarna i flera ämnen visar på olika exempel att lösa och arbeta med uppgifter och att eleverna får välja vilket sätt som passar dem bäst. Av intervjuerna framgår att lärarna utvärderar undervisningen efter att arbetsområden avslutas eller efter kortare moment, men att lärarna genomför utvärdering på olika sätt. Vid utvärdering ställer lärarna frågor till eleverna om exempelvis vad de tyckt om undervisningen, hur de upplevt samarbetet mellan elever, vad de lärt sig och om något i undervisningen kunde gjorts annorlunda. Lärarna beskriver vidare att elevernas utvärdering av undervisningen är ett underlag i de pedagogiska planeringarna för varje elev tillsammans med utvärderingen av elevernas kunskaper i förhållande till kriterierna och det som eleverna själva identifierat att de vill fördjupa och öva mer på.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens motivering till bedömningen är följande: Granskningen visar att det på skolan bedrivs ett samlat arbete för att skapa och bibehålla studiero. Granskningen visar vidare att skolan tar reda på elevernas upplevelse av trygghet men i begränsad utsträckning vidtar ändamålsenliga åtgärder för att säkerställa elevernas trygghet.

Skolans arbete för att skapa studiero

Granskningen visar att det finns ett samlat arbete på skolan för att skapa och bibehålla studiero. Det framgår av intervjuerna att lärarna har ett gemensamt förhållningssätt för att skapa en lugn miljö och att de under mötestid i arbetslagen återkommande dis-

kuterar gemensamma arbetssätt. Lärarna diskuterar och tar stöd av varandra inom arbetslagen och av elevhälsan för att främja och förebygga studiero samt för diskussioner om vilka åtgärder som kan vidtas när ordningen störs. Skolan har också gemensamma ordningsregler för vad som gäller på skolan samt i klasserna och eleverna har varit delaktiga i att ta fram dessa. Elevhälsans funktioner arbetar särskilt med att stötta lärare och elever i de klasser där studieron är lägre, exempelvis genom lektionsstruktur och utifrån material som ger elever verktyg inom konflikthantering. Specialpedagogen stöttar särskilt via pedagogiska utredningar och samtalar med elever och alla lärare kring undervisningen samt genomför observationer för att anpassa lärmiljön till elevernas behov. Rektor har även gjort vissa förändringar i schemat för att dubbelbetanna vissa lektioner där studieron varit lägre. Av intervjuerna med lärarna och de observerade lektionerna framgår att lärarna säger till elever när de är högljudda och påminner dem om att behålla uppmärksamheten på undervisningen. De arbetar även med att placera om eleverna i klassrummet eller till andra arbetsplatser i korridoren och gruppum i den mån det är möjligt utifrån lokalernas begränsningar. Elevernas upplevelse av studiero kartläggs via utvecklingssamtalen samt via klassråd, elevråd och i samband med skolsköterskans hälsosamtal. Trivselenkäten som samtliga elever på skolan besvarar har inte någon specifik fråga om studiero men rektor planerar att utveckla enkäten för att omfatta även frågor om studiero. Det framgår förvisso av elevintervjuerna att studieron ibland störs av enstaka elever, men skolans egen kartläggning och Skolinspektionens enkätundersökning till elever och personal visar emellertid att studieron överlag är relativt god.

Skolans arbete för att skapa trygghet

Granskningen visar att det finns ett gemensamt främjande arbete för att skapa en trygg skolmiljö för eleverna. Av intervjuerna och inkommen dokumentation framgår att alla lärare arbetar med skolans värdegrundsmodell som kallas GRETA (Glädje, Respekt, Empati, Trygghet och Ansvar). Varannan vecka arbetar lärarna med eleverna utifrån det material med värdegrundsövningar och diskussionsfrågor som modellen erbjuder. Därtill arrangeras särskilda GRETA-dagar när elever från olika årskurser arbetar tillsammans med materialet. Efter varje GRETA-lektion ska lärarna fylla en loggbok kring vilken övning klassen gjort, hur det gått och delge eventuella tips till kollegor. Arbetslagen ses även tillsammans en gång per månad och diskuterar arbetet gemensamt. Till de främjande insatserna hör också skolans gemensamma ordningsregler. Inom ett av stadierna finns också ett gemensamt förhållningssätt kring lågaffektivt bemötande av elever som utmanar.

Vidare visar granskningen att skolan visserligen kartlägger elevernas upplevelse av trygghet men att rektor inte i tillräcklig utsträckning vidtar ändamålsenliga åtgärder för

att förbättra tryggheten. Det framgår av intervjuer och inkommen dokumentation att skolan kartlägger elevernas upplevelse av trygghet genom elevenkäter, anmälningar om kränkande behandling och genom samtal med elever i samband med utvecklingsamtal, klass- och elevråd samt hälsosamtal. Utifrån kartläggningarna har fotbollsplanen identifierats som ett område med många konflikter. Skolan har därför ökat vuxen närvaro vid fotbollsplanen och tillsammans med eleverna tagit fram gemensamma fotbollsregler som kommer att följas upp i slutet av innevarande termin. Av elevintervju med de äldre eleverna framgår dock att det på andra delar av skolgården kan upplevas otryggt och att vuxna inte har tillräcklig överblick av vad som händer mellan elever på raster för att kunna förebygga och ingripa i de fall det behövs. Vidare framgår att flera elever inte känner sig trygga att berätta för sina lärare om det som händer mellan elever på exempelvis raster och i skolans egen trivselenkät förra terminen svarade åtta elever att de inte hade någon vuxen att prata med på skolan. Av intervjuer med elever och lärare framgår också att det förekommer ett hårt språkbruk bland elever och att det inte finns ett gemensamt förhållningssätt mellan lärarna och den övriga personalen i att förebygga och ingripa i de fall det behövs.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn vidtar ändamålsenliga åtgärder för att förbättra elevers trygghet på skolan.

Granskningen visar visserligen att rektorn kartlägger elevernas upplevelse av trygghet men att hen inte i tillräcklig utsträckning vidtar ändamålsenliga åtgärder för att förbättra tryggheten och se till att det finns ett gemensamt förhållningssätt hos lärarna och den övriga personalen i att förebygga och ingripa i de fall det behövs.

Enligt 5 kap. 3 § skollagen ska alla elever tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero. Enligt 6 kap. 6-7 §§ ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas

mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna. Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.³

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att utifrån de kartläggningar som gjorts sätta in ytterligare behovsriktade åtgärder och planera för att dessa också följs upp. Exempelvis kan rektorn i större utsträckning se till att det finns vuxna på skolan där eleverna vistas för att kunna förebygga och säkerställa en trygg miljö. Det är också viktigt att etablera ett gemensamt förhållningssätt hos lärarna och den övriga personalen för att kunna förebygga och ingripa i de fall det behövs. I det fortsatta arbetet för att upprätthålla och förbättra skolmiljön rekommenderar Skolinspektionen att rektorn tydligt leder ett aktivt trygghetsarbete och säkerställer att kartläggningarna som skolan gör av elevernas trygghet omfattar alla delar av utbildningen, som exempelvis lektionerna, omklädningsrum och sociala medier.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i låg utsträckning.

Skolinspektionens motivering till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn visserligen ger lärarna vissa förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar tillsammans, men att rektorn inte leder arbetet eller försäkras sig om att lärarna regelbundet diskuterar och kvalitetssäkrar bedömning och betygssättning samt använder olika metoder i arbetet. Granskningen visar vidare att rektorn visserligen följer upp

---

³ Lgr22, 2.8 Rektors ansvar

och analyserar skillnader i betyg, omdömen och resultaten på de nationella proven men att hen i begränsad omfattning söker förklaringar till avvikelser i dialog med lärarna.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn visserligen ger lärarna vissa förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar tillsammans, men att rektorn inte leder arbetet eller försäkras sig om att lärarna regelbundet diskuterar och kvalitetssäkrar bedömning och betygssättning samt använder olika metoder i arbetet. Enligt rektorn ger hen lärarna förutsättningar att samtala om bedömning och betygssättning inom ramen för skolans mötesstruktur i arbetslagen. Av intervju med lärarna framgår dock att mötena inte gett utrymme att regelbundet diskutera och kvalitetssäkra bedömning och betygssättning. Vidare framgår även att rektorn organiserar för samedömning och samrättning utifrån de nationella proven tillsammans med andra skolor i kommunen. Vid de tillfällena sitter lärare som undervisar i ämnena tillsammans med speciallärare och vid rättning avidentifieras proven i svenska och engelska. Utöver samedömning av nationella prov upplever lärarna emellertid inte att det förekommer ett organiserat och kontinuerligt arbete med att diskutera och kvalitetssäkra sina bedömningar tillsammans. Visserligen ger lärarna vissa exempel på när de vid särskilda tillfällen gemensamt diskuterat hur de ska fylla i och formulera omdömen samt tolka förändringar i skrivningar i läroplanen men att det i övrigt sker på lärarnas egna initiativ om diskussioner förs gällande bedömning. Det framgår också att vissa lärare är ensamma om att undervisa i sina ämnen på skolan och då inte har möjlighet att samedöma med en ämneskollega. Det framgår vidare att rektorn utöver att organisera för samrättning av nationella prov samt screening av elevernas kunskaper i vissa ämnen inte säkerställer att lärarna använder olika metoder och verktyg för likvärdig bedömning och betygssättning, även om det framgår att lärarna på lågstadiet på eget initiativ använt Skolverkets bedömningsstöd i arbetet.

Analys av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn visserligen följer upp och analyserar skillnader i betyg, omdömen och resultaten på de nationella proven men att hen i begränsad omfattning söker förklaringar till avvikelser i dialog med lärarna. Rektorn beskriver i intervjun och i inkommen dokumentation att hen analyserar resultat i alla ämnen och gör jämförelser mellan ämnen, årskurser och över tid. Av intervjuerna framgår att rektorn utifrån analysen av resultaten inte identifierat några större avvikelser vad gäller bedömning och betygssättning som hen lyft med lärarna eller analyserat vidare. Skolverkets officiella statistik för det senast avslutade läsåret vad gäller andel elever med lägre, lika eller

högre slutbetyg jämfört med provbetyg på de nationella proven visar att det finns avvikelser på skolan som överstiger motsvarande avvikelser som finns i riket. I såväl svenska som matematik och engelska fick en hög andel av eleverna i årskurs 6 ett högre slutbetyg än provbetyg. Det framgår emellertid av intervjuerna att rektor inte sökt förklaringar till avvikelserna i dialog med lärarna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn leder lärarnas arbete med bedömning och följer upp att lärarna regelbundet diskuterar och kvalitetssäkrar bedömning och betygssättning samt använder olika metoder i arbetet. Att rektorn vidare analyserar avvikelser i omdömen och betyg inom och mellan ämnen och elevgrupper samt i förhållande till de nationella proven i syfte att undersöka om dessa avvikelser är motiverade eller inte.

Granskningen visar att rektorn visserligen ger lärarna vissa förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg tillsammans, men att rektorn inte leder arbetet eller försäkras sig om att lärarna regelbundet diskuterar och kvalitetssäkrar bedömning och betygssättning eller använder olika metoder i arbetet. Granskningen visar även att det finns vissa skillnader och avvikelser i lärares bedömningar och betygssättning och att rektorn inte har en tydlig analys och förklaring till dessa. Det framgår att rektorn i begränsad omfattning söker förklaringar till avvikelserna i dialog med lärarna för att dra slutsatser om huruvida dessa är motiverade och för att ta reda på vilka åtgärder som eventuellt behöver vidtas.

Enligt 1 kap. 9 § skollagen ska utbildningen inom skolväsendet vara likvärdig oavsett var i landet den anordnas. Enligt 3 kap. 14 § skollagen ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar. Av läroplanen framgår att rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.

Därtill ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna.⁴

För att ge stöd till skolorna har Skolverket tagit fram allmänna råd om betyg och betygssättning. Dessa allmänna råd innehåller rekommendationer om hur lärare, rektorer och huvudmän kan arbeta för att betygen ska bli så rättvisande och likvärdiga som möjligt. Av de allmänna råden framgår bland annat att arbetet med uppföljning av betygen och betygssättningen är en del av det systematiska kvalitetsarbete som rektorn leder. Om rektorn identifierar avvikelser inom och mellan ämnen och elevgrupper är det viktigt att rektorn undersöker om dessa är motiverade eller inte.⁵

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att organisera verksamheten så diskussioner om bedömning och betygssättning sker regelbundet mellan lärare och i arbetslagen. För att se till att samverkan kring bedömningsfrågor genomförs och utgår från kursplanernas krav, forskning och beprövad erfarenhet kan rektorn exempelvis tydligare följa upp att lärare för samtal kring bedömningar i arbetslagen, ge uppdrag till förstelärare eller utforma tydliga mötesstrukturer för arbetet. I arbetet för en likvärdig bedömning rekommenderas rektorn också att se till att metoder för kvalitets-säkring av bedömningar, till exempel Skolverkets bedömningsstöd samt olika former av sambedömning förankras hos personalen och säkerställa att de används. Skolinspektionen vill påpeka att arbetet med att utveckla lärares bedömningskompetens behöver organiseras utifrån de behov som olika lärare har. Skolinspektionen rekommenderar vidare att rektorn, med utgångspunkt i analysen av bedömning och betygssättning, tillsammans med enskilda lärare och lärargrupper för samtal och hittar förklaringar till skillnader och avvikelser samt undersöker om dessa är motiverade. Det kan exempelvis göras i samband med utvärderingen av det gångna läsåret. Vidare bör rektorn tillsammans med lärarna diskutera vilka eventuella förändringar som behövs, samt se till att arbetet med avvikelseanalys blir en tydlig del av det systematiska kvalitetsarbetet.

---

⁴ Lgr22, 2.8 Rektorns ansvar

⁵ Skolverket (2018), Betyg och betygssättning, Skolverkets allmänna råd med kommentarer, Stockholm, s 42 ff.

På Skolinspektionens vägnar

2023-04-28

X Anna Sundman Marknäs

Anna Sundman Marknäs
Beslutsfattare
Signerat av: Anna Sundman Marknäs

2023-04-28

X Matilda Liljeberg

Matilda Liljeberg
Utredare
Signerat av: Matilda Liljeberg

I handläggningen av ärendet har även Lena Osvaldsson medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer.
- 2 gruppintervjuer med elever.
- 2 gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 8-10 mars 2023. Besöket genomfördes av Matilda Liljeberg och Lena Osvaldsson.

Mårdensskolan är en skola med årskurs F-6 och fritidshem i Örkelljunga kommun. Det går 142 elever i årskurs 1-6. På skolan arbetar 11 heltidstjänster lärare.